

Asia: VN/2401/2026

Ehdotus kansallisiksi mediakasvatuslinjauksiksi

1. Johdanto

Mahdolliset kommentit ja huomiot johdannosta:

-

2. Mediakasvatuksen nykytila

Mahdolliset kommentit ja huomiot mediakasvatuksen nykytilasta:

Nykytilan kuvaus on osuva. Toimijoilla on yhteinen ymmärrys mediakasvatuksen merkityksestä ja tarpeellisuudesta, mutta resursseihin ja osaamiseen liittyy edelleen haasteita. Tästä syystä useita tahoja yhdistävälle yhteistyölle on selkeä tarve sekä paikallisella että valtakunnallisella tasolla. Tällä hetkellä eri toimijat eivät välttämättä ole tietoisia toistensa suunnitelmista ja kehittämistyöstä, mikä johtaa helposti päällekkäiseen työhön ja jo tehtyjen ratkaisujen uudelleen kehittämiseen. Tiiviimpi yhteistyö ja tiedon jakaminen mahdollistaisivat olemassa olevien hyvien käytäntöjen tehokkaamman hyödyntämisen.

Lasten ja nuorten kohdalla yhteistyön merkitys korostuu erityisesti, sillä esimerkiksi kirjastojen ja koulujen yhteistyöllä voidaan tavoittaa kattavasti kokonaisia ikäryhmiä. Aikuisväestön osalta vastaavanlaisen kattavuuden saavuttaminen on huomattavasti haastavampaa. Kirjastojen opastuksiin osallistuvat usein henkilöt, joilla on jo valmiiksi jonkinasteinen kiinnostus aiheeseen. Samanaikaisesti kirjastojen tarjoaman digitukeen kohdistuva kysyntä on suurempaa kuin koskaan. Digituen rooli tulisikin tunnistaa ja tunnustaa keskeisenä mediakasvatuksen toimintakenttänä, jonka kautta voidaan tavoittaa ja tukea monenlaisia oppijoita.

Kuten aikaisemmat kommentaattorit ovat todenneet, mediakasvatustyötä toteutetaan usein hankerahoituksen turvin. Liian usein hyvät käytännöt ja toimivat toimintamallit kuitenkin päättyvät samalla hankerahoituksen kanssa. Tämä korostaa tarvetta myös toimijoiden omalle kriittiselle arvioinnille siitä, miten mediakasvatus voitaisiin juurruttaa osaksi pysyvää perustoimintaa. Olisi myös tärkeää, että mediakasvatuksen riittämättömyydestä käytävä julkinen keskustelu konkretisoituisi

pitkäjänteiseksi ja kestäväksi rahoituspohjaksi, joka mahdollistaa työn jatkuvuuden ja vaikuttavuuden.

3. Visio

Mahdolliset kommentit ja huomiot visiosta:

Linjauksessa esitetty visio mediakasvatuksesta on kunnianhimoinen ja kannatettava. Tällä hetkellä julkinen keskusteluympäristö ei kaikilta osin tue tätä tavoitetta, vaan voi pikemminkin lisätä varovaisuutta ja epävarmuutta kehittämistyöhön ryhtymisessä. Kattava yhteistyö ja verkostot antavat tukea myös haastavissa tilanteissa.

Lisäksi on tärkeää korostaa elinikäisen oppimisen näkökulmaa. Medialukutaito ei ole taito, joka saavutetaan kerran, vaan se edellyttää päivittämistä ja syventämistä läpi elämän.

4. Tavoitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot tavoitteista:

-

5. Toimenpiteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimenpiteistä:

Nostaisin esiin hyvien käytäntöjen systemaattisen jakamisen merkityksen. Toimivia toimintamalleja tulisi tehdä näkyväksi ja levittää aktiivisesti, jotta ne olisivat laajemmin hyödynnettävissä eri toimintaympäristöissä. Samalla on tärkeää kannustaa myös uusia ja aloittelevia toimijoita kokeilemaan rohkeasti.

Kansallisen tiedonjaon lisäksi olisi hyödyllistä vahvistaa vuoropuhelua myös kansainvälisellä tasolla. Mediakasvatuksen haasteet ja mahdollisuudet ovat monin osin yhteisiä eri maissa, ja kansainvälinen yhteistyö tarjoaa arvokkaita mahdollisuuksia oppia muiden kokemuksista. Hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja soveltaminen kansainvälisestä toimintaympäristöstä voi osaltaan rikastuttaa kotimaista mediakasvatustyötä ja tukea sen pitkäjänteistä kehittämistä.

6. Toimeenpano ja seuranta

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimeenpanosta ja seurannasta:

Hienoa, että tunnustetaan ja tunnustetaan yleisten kirjastojen rooli mediakasvatuksen toimijana. Kiitos siitä!

7. Liitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot liitteistä:

-

8. Yleiset kommentit linjausluonnoksesta

Yleiset kommentit kokonaisuudesta:

-

9. Muita mahdollisia terveisiä valmistelijoille

Muita mahdollisia terveisiä:

-

Kytöniemi Outi
Seinäjoen kaupunginkirjasto